Region ölkələri Azərbaycanı öz sıralarında görməkdən şaddırlar

Prezident İlham Əliyevin Mərkəzi Asiya və Azərbaycan Respublikası dövlət başçılarının görüşündə dünyada artan təhdidlər, müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsinin zəruriliyi barədə bəyanatı Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin gözlənilməz mesajı ilə ahəngdar şəkildə əlaqələndirilir. Bu barədə AZƏRTAC-a şərqşünas alim, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının baş elmi işçisi Janat Momınkulov bildirib.

"Qazaxıstan Prezidenti də davam edən mürəkkəb hərbi-siyasi vəziyyət fonunda müdafiə siyasəti və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığa ehtiyac olduğunu bildirib", - deyə o qeyd edib.

Ekspertin sözlərinə görə, mürəkkəb geosiyasi şəraitdə həm Mərkəzi Asiya, həm də Azərbaycan ümumi təmas nöqtələri axtarışındadır və bir-birində qarşılıqlı dəstək tapır.

"Xarici siyasətin bu yeni istiqaməti perspektivli "Mərkəzi Asiya+Azərbaycan" formatı kimi görünür. Region ölkələri Azərbaycanın strateji tərəfdaşları və potensial müttəfiqləri kimi çıxış edərək, Qərblə Rusiya arasında qarşıdurma şəraitində qarşılıqlı faydalı geosiyasi və iqtisadi uyğunlaşma təklif edirlər", - deyə ekspert bildirib.

Ekspertin fikrincə, Bakı potensial və faktiki olaraq Türk dünyasının əsas tranzit mərkəzinə və nəqliyyat arteriyasına çevrilib. Buna görə də region ölkələri Azərbaycanı öz sıralarında qəbul etməkdən şaddırlar.

"Azərbaycanın 2020 və 2023-cü illərdə öz qanuni ərazilərini geri qaytarması ilə qazandığı Zəfəri Mərkəzi Asiya sakinlərinin şüurunda və Azərbaycan xalqına səmimi ehtiramında böyük rezonans doğurdu. Təcrübəli və mobil orduya malik Azərbaycan türk məkanının geosiyasətində nüfuzlu oyunçuya çevrilib, onun əhəmiyyəti Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda yalnız artıb", - deyə o bildirib.

J.Momınkulov xatırladıb ki, düz bir il əvvəl Qazaxıstanın "KZ Pulse" yutub kanalına verdiyi müsahibədə Qazaxıstan və Özbəkistan arasında hərbi sahədə, eləcə də birbaşa olaraq Azərbaycanla müttəfiqlik əlaqələrinin inkişafı ideyası ilə çıxış edib.

Bu kontekstdə həm Azərbaycanın, həm də Mərkəzi Asiya ölkələrinin iştirak etdiyi "Birləşdik-2024" beynəlxalq operativ-taktiki komanda-qərargah təlimləri mühüm hadisədir. Mərkəzi Asiya kursantlarının Azərbaycanın hərbi təhsil müəssisələrində hazırlanması fantaziya idi, amma bu gün reallığa çevrilir", - deyə ekspert bildirib.

Onun sözlərinə görə, əgər dünyada strateji rolu kəskin şəkildə artan Mərkəzi Asiya nisbi sabitlik və Bakı üçün imkanlar təklif edirsə, o zaman Qazaxıstan üçün Azərbaycan regional siyasətdə yeni dayaq nöqtəsi ola bilər.

"Azərbaycan faktiki olaraq güclü dövlətlərdən birinə və Astananın etibarlı müttəfiqinə çevrilib, Bakı ilə hərbi-iqtisadi əməkdaşlıq regionun təhlükəsizliyini gücləndirər; Başqa sözlə, bundan sonra Azərbaycan Türkiyə ilə birlikdə kiçik, lakin effektiv ortamiqyaslı ittifaqın yaradılması çərçivəsində region üçün gələcəkdə təhlükəsizliyin aktorlarından birinə çevrilmək imkanı verən sabitləşdirici təsir göstərən orta ölçülü təhlükəsizlik aktorları ilə bərabər əsasda nəzərdən keçirilə bilər. Türk faktoru belə bir gələcək birləşmənin özəyi ola bilər.

Bu cür mövqe Mərkəzi Asiya ilə daha dərin əməkdaşlığı inkişaf etdirmək istəyən Avropanı da bizim tərəfimizə cəlb edəcək. Azərbaycan müxtəlif oyunçularla müttəfiqlikləri gücləndirməklə bacarıqlı və çoxsəviyyəli diplomatiya sayəsində Mərkəzi Asiya ilə də qarşılıqlı faydalı əlaqələr qurmağa çalışan Avropa üçün bir fürsət təqdim edir", - deyə o vurğulayıb.

J.Momınkulov qeyd edib ki, Azərbaycan və Mərkəzi Asiya arasında yaxınlaşma güclü mədəni amil nəzərə alınmaqla aparılan ehtiyatlı qiymətləndirmə ilə dəstəklənir. "Bizim gücümüz mədəniyyətimizdədir! Türklərin ortaq köklərə, mənəvi dəyərlərə malik vahid tarixi-mədəni və etnolinqvistik məkanı var. Dünyada heç kim bu amilin artan strateji əhəmiyyətinə məhəl qoymaya bilməz.

Biz dünya düzənində baş verən dəyişikliklər kontekstində hərtərəfli təhlükəsizlik sisteminin yaradılması əsasında türk birliyinin geosiyasi əhəmiyyətinin canlandırılması astanasındayıq", - deyə J.Momınkulov bildirib.

Azərbaycan.- 2024.- 15 avqust (№ 173).- S.6.